

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2019 r.

Sąd Rejonowy w Zambrowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Tomasz Makaruk

Protokolant Martyna Sienicka

Po rozpoznaniu w dniu 3 października 2019 r. w Zambrowie na rozprawie sprawy

z wniosku W. T. (1)

z udziałem K. T. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego W. T. (1) i K. T. (1) wchodzi:

1) prawa własności ruchomości w postaci:

a) kanapy,

b) miksera Z.,

c) odkurzacza Z.,

d) karniszy metalowych sztuk 2,

e) komody i jednego krzesła firmy (...),

f) szafy 3 drzwiowej,

g) lodówko-zamrażarki (...),

h) stolika okolicznościowego,

i) foteli sztuk 2,

j) telewizora L.,

k) laptopa A.,

l) samochodu osobowego marki O. (...), nr rej. (...), rok produkcji 2003, nr VIN (...),

m) wersalki tapicerowanej,

n) samochodu osobowego marki K. (...), nr rej. (...), rok produkcji 2001, nr VIN (...),

o) motocykla marki Y. model F. 600,

- p) szafek kuchennych stojących i zawieszanych z kolekcji (...),
 - r) lodówko-zamrażarki 2 drzwiowej marki P. model (...) 250,
 - s) kuchenki gazowej z piekarnikiem marki B.,
 - t) pralki marki A. model (...) 105,
 - u) łóżka małżeńskiego,
 - w) wąskiego regału-słupka z biurkiem,
 - x) stołu kuchennego,
 - y) krzeseł kuchennych sztuk 5,
 - z) kuchenki mikrofalowej Alaska,
 - aa) pieca L.,
 - ab) odkurzacza M. E.,
 - ac) udziału w wysokości 1/2 (jedna druga) w ciągniku U. C 330 nr rej. (...),
 - ad) meblościanka w kolorze jasnym z szafą 2 drzwiową;
- 2) środki wydatkowane z rachunku bankowego K. T. (1) w Banku Spółdzielczym w Z. Oddział w Z. w wysokości 1.937 (jeden tysiąc dziewięćset trzydzieści siedem) złotych – wypłacone na rzecz wnioskodawczyni tytułem zwrotu kosztów;
- 3) wierzytelność w stosunku do S. T. z tytułu nakładów poczynionych z majątku wspólnego na działkę oznaczoną numerem geodezyjnym (...) położoną we wsi T., gmina Z.;

II. dokonać podziału majątku wspólnego W. T. (1) i K. T. (1) w ten sposób, że:

- a) wnioskodawczyni W. T. (1) przyznać na wyłączną własność majątek szczegółowo opisany w pkt. I (pierwszym) ppkt 1 lit. a-l oraz udział w wysokości 1/2 (jedna druga) w wierzytelności szczegółowo opisanej w pkt I (pierwszym) ppkt 3 niniejszego postanowienia,
- b) uczestnikowi K. T. (1) przyznać na wyłączną własność majątek szczegółowo opisany w pkt. I (pierwszym) ppkt 1 lit. m-ad, w pkt I (pierwszym) ppkt 2 oraz udział w wysokości 1/2 (jedna druga) w wierzytelności szczegółowo opisanej w pkt I (pierwszym) ppkt 3 niniejszego postanowienia;

III. ustalić, iż z majątku wspólnego W. T. (1) i K. T. (1) został dokonany nakład na majątek osobisty uczestnika K. T. (1) w wysokości 13.661,60 (trzydzieści tysięcy sześćset sześćdziesiąt jeden i 60/100) złotych;

IV. ustalić, iż wnioskodawczyni W. T. (1) dokonała nakładu ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 1.668,50 (jeden tysiąc sześćset sześćdziesiąt osiem i 50/100) złotych;

V. ustalić, iż W. T. (1) i K. T. (1) mają równe udziały w majątku wspólnym;

VI. zasądzić od uczestnika K. T. (1) na rzecz wnioskodawczyni W. T. (1) tytułem dopłaty kwotę 10.132,05 zł (dziesięć tysięcy sto trzydzieści dwa i 05/100) złotych płatną w terminie 3 (trzech) miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia kończącego postępowanie w sprawie z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia temu terminowi płatności;

VII. wartość przedmiotu sprawy ustalić na kwotę 38.131,60 (trzydzieści osiem tysięcy sto trzydzieści jeden i 60/100) złotych, a opłatę od wniosku na kwotę 1.000 (jeden tysiąc) złotych;

VIII. cofnąć zwolnienie od kosztów przyznane wnioskodawczyni W. T. (1);

IX. nakazać ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Zambrowie) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od:

- wnioskodawczyni W. T. (1) z dopłaty zasądzonej na jej rzecz od uczestnika K. T. (1) w punkcie VI (szóstym) niniejszego postanowienia kwotę 3.001,44 (trzy tysiące jeden i 44/100) złotych,

- uczestnika K. T. (1) kwotę 3.001,44 (trzy tysiące jeden i 44/100) złotych;

X. ustalić, iż w pozostałym zakresie strony ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 128/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni W. T. (1) wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego nabytego w trakcie trwania małżeństwa z K. T. (1). Wniosła o ustalenie, że małżonkowie ponieśli nakład z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego uczestnika w postaci wybudowania i wykończenia budynku mieszkalnego oraz wyremontowania budynków na działkach oznaczonych numerami (...), położonych w gminie Z., o łącznej powierzchni 0,5203 ha, o wartości 200.000 zł. Ponadto we wniosku o podział majątku wnioskodawczyni wniosła o ustalenie, że strony podczas trwania wspólności ustawowej małżeńskiej nabyły ruchomości w postaci: pieca CO, mebli, regałów kuchennych, pralki, lodówki, kuchenki oraz 3 wersalek. Wnioskodawczyni wniosła o przyznanie wszystkich wymienionych składników uczestnikowi i jednocześnie zasądzenie od niego tytułem spłaty kwoty 102.000 zł stanowiącej równowartość 1/2 wysokości poniesionych nakładów na majątek osobisty uczestnika, płatnej w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia.

Uczestnik K. T. (1) uznał wniosek co do zasady. Uczestnik zakwestionował fakt, że strony poniosły nakład z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego uczestnika w postaci wybudowania i wykończenia budynku mieszkalnego usytuowanego na działkach nr (...) położonych w gminie Z. o łącznej powierzchni 0,5203 ha wobec faktu wybudowania budynku mieszkalnego oraz jego wykończenia na nieruchomości stanowiącej majątek osób trzecich ze środków pochodzących z majątku osób trzecich, tj. rodziców uczestnika postępowania. Ponadto uczestnik postępowania wskazał, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi także ruchomości niewymienione przez wnioskodawczynię, szczegółowo opisane w punkcie 3 odpowiedzi na wniosek (k. 49 v) oraz dwa samochody O. (...) z 2003 r. i K. S. (1) z 2001 r.. Wniósł o przyznanie ruchomości na rzecz uczestników zgodne z aktualnym stanem posiadania.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

W. T. (1) i K. T. (1) zawarli związek małżeński (...). w Z.. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia (...)r. w sprawie(...)orzeczono rozwiązanie przez rozwód zawartego związku z winy K. T. (1). Wyrok uprawomocnił się w dniu (...)r. W trakcie trwania związku małżeńskiego strony pozostawały w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej.

Po ślubie strony zamieszkały z rodzicami K. T. (1) w jednym domu. Ponieważ jednak nie najlepiej układały się relacje W. T. (1) z teściową, strony postanowiły wybudować swój dom.

Małżonkowie W. i K. T. (2) budowali dom w latach (...). Dom w stanie surowym postawiony był przez K. T. (1) oraz jego ojca. W budowie pomagali także P. T. oraz Z. W.. W miarę swoich możliwości przy budowie pomagała również W. T. (1). Drzewo na więźbę dachową małżonkowie otrzymali od rodziców W. T. (1). W kolejnych latach dom stopniowo był wykańczany, choć niektóre pomieszczenia, jak poddasze nie zostały w ogóle wykończone. K. T. (1) samodzielnie wykonywał prace wewnętrzne wykończeniowe: układał podłogi, glazury, panele, schody.

Dom został pobudowany na działce nr (...), która stanowiła własność brata K. S. (2) T..

Na mocy umowy notarialnej z dnia (...) S. T. darował swojemu bratu K. T. (1) działki nr (...) o łącznej powierzchni (...) ⁽¹⁾. Działka nr (...) stanowi pastwisko, a na działce (...) posadowiony jest dom budowany przez strony oraz budynki gospodarcze, wybudowane jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego przez strony postępowania. W znajdującej się na działce oborze, w okresie trwania małżeństwa stron, K. T. (1) wymienił wierzeje, a także na 1/3 jej powierzchni wykopał kanał, położył kamień i wylał posadzkę.

K. T. (1) z W. T. (1) nie zawierali umowy rozszerzającej zakres wspólności ustawowej.

W dniu (...) r. w domu stron miał miejsce pożar. Spaleniu uległa kuchnia, przedpokój, zniszczone zostały pokoje dziecięce. Po pożarze trzeba było na nowo zrobić tynki, instalacje: elektryczną i centralnego ogrzewania, wymienić ścianki karton gipsu, okno kuchenne i drzwi wejściowe, usunąć sadzę, położyć glazurę i terakotę. Koszt robocizny przy remoncie wykonywanym przez strony i ich najbliższych systemem gospodarczym wyniósł 4.344,13 zł, zaś koszt wbudowanych materiałów budowlanych stanowi kwotę 9.317,47 zł. Pieniądze na wykonanie tych prac w części zostały pokryte z otrzymanego ubezpieczenia z firmy (...) w wysokości 10.573 zł. Składki ubezpieczeniowe płacone były z majątku wspólnego.

Strony postępowania są właścicielami szeregu ruchomości w postaci: kanapy o wartości 300 zł, miksera Z.o wartości 175 zł, odkurzacza Z. o wartości 149 zł, karniszy metalowych sztuk 2 o wartości 45 zł każdy, komody i jednego krzesła firmy (...) o łącznej wartości 110 zł, szafy 3 drzwiowej o wartości 100 zł, lodówko-zamrażarki (...) o wartości 1.124 zł, stolika okolicznościowego o wartości 50 zł, foteli sztuk 2 – bez wartości, telewizora L. (...) o wartości 450 zł, laptopa A. o wartości 120 zł, samochodu osobowego marki O. (...), nr rej. (...), rok produkcji (...), nr VIN (...) o wartości 7.100 zł, wersalki tapicerowanej o wartości 150 zł, samochodu osobowego marki K. (...), nr rej. (...), rok produkcji 2001, nr VIN (...) o wartości 450 zł, motocykla marki Y. model F. 600 o wartości 6.000 zł, szafek kuchennych stojących i zawieszanych z kolekcji (...) o wartości 495 zł, lodówko-zamrażarki 2 drzwiowej marki P. model (...) 250 o wartości 100 zł, kuchenki gazowej z piekarnikiem marki B. o wartości 840 zł, pralki marki A. model (...) 105 – bez wartości, łóżka małżeńskiego – bez wartości, wąskiego regału-słupka z biurkiem o wartości 50 zł, stołu kuchennego o wartości 150 zł, krzeseł kuchennych sztuk 5 o wartości 80 zł, kuchenki mikrofalowej A. o wartości 50 zł, pieca L. o wartości 1.400 zł, odkurzacza M. E. o wartości 100 zł, udziału w wysokości 1/2 (jedna druga) w ciągniku U. C 330 nr rej. (...) o wartości 2.500 zł, meblościanki w kolorze jasnym z szafą 2 drzwiową o wartości 400 zł.

W trakcie trwania małżeństwa W. T. (1) otrzymała od siostry B. P. i szwagra K. P., początkowo pożyczkę, a później darowiznę w kwocie 2.000 zł z przeznaczeniem na zakup samochodu O. (...), który kupiła za 8.500 zł..

Za lata (...) K. T. (1) otrzymywał dopłaty: w ramach systemu wsparcia bezpośredniego 2.656,63 zł w (...) r. i 2.645,88 zł oraz płatności (...) w (...) r. 601,44 zł i w (...) r. 599,6 zł. Dopłaty przeznaczane były na bieżące utrzymanie oraz alimenty dla córki E. T..

W. T. (1) wyprowadziła się ze wspólnie zajmowanego domu w (...) r.. Uzyskiwane wynagrodzenie za pracę przeznaczała na bieżące utrzymanie i alimenty na rzecz syna R..

Na dzień (...) na rachunku bieżącym W. T. (1) w Banku Spółdzielczym zgromadzona była kwota 607,87 zł, a u K. T. (1) kwota 549,04 zł. K. T. (1) w dniu (...) r. przelał na rachunek W. T. (1) kwotę 1.937 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych za sprawę rozwodową.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: częściowo zeznania w charakterze strony: W. T. (1) (k. 320 w zw. z k. 75-76, 119-119v) i K. T. (1) (k. 320-320v w zw. z k.76-77), zeznania świadków: J. W. (k. 77v-78), H. W. (k.78), B. P. (k.78v), K. P. (k.78v-79), P. T. (k.79v-80), Z. W. (k.80), A. S. (1) (k.80), M. P. (k.118v-119), K. K. (k.119), częściowo W. T. (2) (k.79-79v), a także na podstawie: dokumentów znajdujących się na k. 5, kserokopii wyroku (k. 15), informacji (k. 39, 42, 112, 133), historii rachunków (k. 40, 93-109, 110), umowy (k. 43-47), aktu notarialnego (k. 54-55), zaświadczenia (k. 56), decyzji (k. 57, 58), deklaracji PIT (k. 86-91), kserokopii dowodu rejestracyjnego (k. 92), wydruku zdjęcia (k.

131), akt szkodowych, protokołów rozpraw, wyroków i uzasadnień ze sprawy (...) Sądu Okręgowego w Białymstoku, opinie biegłych: z zakresu budownictwa J. S. (k. 134-162, k. 192-194, k. 254-255), z zakresu wyceny ruchomości M. O. (1) (k. 200-215, 258-265), techniki samochodowej, wyceny wartości maszyn i urządzeń przemysłowych i rolniczych S. S. (k. 289-298).

Zgodnie z art. 31 § 1 kro majątkiem wspólnym małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich.

Treść art. 43 § 1 kro zawiera domniemanie, iż oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Jednakże w § 2 tego przepisu przewidziano wyjątek, który dopuszcza żądanie ustalenia nierównych udziałów. Koniecznym warunkiem jest jednak łączne spełnienie następujących przesłanek: przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w nierównym stopniu oraz istnienia ważnych powodów, które uzasadniałyby ustalenie nierównych udziałów. Ustawa wprowadziła nie definiuje pojęcia "ważnych powodów", jednakże ogólnie rozumie się przez nie takie okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego przemawiają za nieprzyznaniem jednemu z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do powstania której małżonek ten nie przyczynił się. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 października 1974 r. w sprawie III CRN 190/74, Lex nr 7598, przy ocenie "ważnych powodów" w rozumieniu art. 43 kro należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli. Zarówno doktryna, jak i judykatura precyzują to pojęcie jako szczególnie naganne postępowanie małżonka, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównych udziałów, polegające na tym, że w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynił się do powstania majątku wspólnego stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 listopada 1973 r. w sprawie III CRN 227/73, OSNC 1974/11/189). Zgodnie z art. 6 kc ciężar wykazania istnienia przesłanek warunkujących ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym spoczywa na tym, kto zgłosił wniosek o ustalenie nierównych udziałów (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2 października 1997 r., II CKN 348/97, nie publik.). W niniejszej sprawie żadna ze stron nie domagała się ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym i nie przedstawiła dowodów, które czyniłyby ewentualnie zasadnym taki wniosek, stąd w punkcie V postanowienia stwierdzono, iż W. T. (1) i K. T. (1) mają równe udziały w majątku wspólnym.

Skład i wartość majątku ulegającego podziałowi ustala Sąd (art. 567 § 3 kpc w zw. z art. 684 kpc). Zasada jest, iż podział majątku wspólnego obejmuje składniki należące do danego majątku w dacie ustania wspólności oraz istniejące w chwili dokonywania podziału. Wartość tych składników ustala się według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i według cen obowiązujących w chwili zamknięcia rozprawy. W przypadku, gdy przyczyną ustania wspólności majątkowej jest orzeczenie rozwodu, datą ustania tej wspólności jest dzień uprawomocnienia się wyroku rozwodowego.

W myśl art. 686 kpc który ma zastosowanie do podziału majątku wspólnego (art. 567 § 3 kpc), przy podziale majątku sąd rozstrzyga również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy zainteresowanymi z tytułu posiadania poszczególnych składników majątku, pobranych pożyczek i innych przychodów.

Przy podziale majątku wspólnego na mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne (art. 212 § 1 kc). Podział składników majątku wspólnego powoduje zwykle konieczność zawarcia na podstawie art. 46 kro w zw. z art. 1035 kc i art. 212 kc rozstrzygnięcia w przedmiocie zasądzenia stosownej dopłaty.

W trakcie trwania małżeństwa małżonkowie zgromadzili liczne ruchomości (m.in. stanowiące wyposażenie domu, w którym mieszkali). Ich przynależność do majątku wspólnego w zasadzie była między stronami bezsporna. Wśród tych ruchomości do majątku wspólnego należało zaliczyć: kanapę, mikser Z. odkurzacz Z., karnisze metalowe 2 sztuki, komoda z krzesłem, szafa 3 drzwiowa, lodówka-zamrażarka (...) stolik okolicznościowy, fotele 2 sztuki, telewizor L., laptop A., samochód osobowy marki O. (...), nr rej. (...), wersalka tapicerowana, samochód osobowy marki K. (...), nr rej. (...), motocykl marki Y. (...), szafki kuchenne stojące i zawieszane, lodówka-zamrażarka, kuchenka gazowa z

piekarnikiem marki B., pralka marki A. model (...) 105, łóżko małżeńskie, regał-słupek z biurkiem, stół kuchenny, krzesła kuchenne 5 sztuk, kuchenka mikrofalowa, piec L., odkurzacz M. E., udział w wysokości 1/2 w ciągniku U. C 330 nr rej. (...) oraz meblościankę w kolorze jasnym z szafą 2 drzwiową. Strony wnosiły o przyznanie poszczególnych ruchomości zgodnie z aktualnym stanem posiadania. Obecność tychże ruchomości w lokalach wnioskodawczyni i uczestnika została potwierdzona w trakcie oględzin biegłego sądowego z zakresu wyceny ruchomości M. O. (2) w ramach zleconej opinii. Odnośnie karniszy Sąd uznał, że w skład ruchomości objętych wnioskiem o podział majątku wchodziły 2 karnisze, co wyraźnie przyznała wnioskodawczyni W. T. (1) podając na rozprawie w dniu (...) r., że zabrała 2 karnisze (k. 74 v). W skład majątku wspólnego nie weszła natomiast wieża Wi-Fi i wersalka (wskazana w części I pkt 2 opinii biegłego M. O. (1)), albowiem jak zgodnie zeznały strony, przedmioty te były prezentem dla córki i są jej własnością. Jeśli chodzi o rolety i dywany, które były wcześniej w domu zamieszkiwanym przez strony, nie zostały one uwzględnione w rozliczeniu, gdyż według twierdzeń stron nie wiadomo gdzie one aktualnie się znajdują – żadna ze stron nie przedstawiła przekonujących dowodów potwierdzających, iż to druga strona dokonała ich przywłaszczenia. Nadto przedmioty te były zniszczone po pożarze i praktycznie bezwartościowe. W skład majątku wspólnego wchodzi także dwa samochody osobowe: O. (...) o numerze rejestracyjnym (...), o wartości 7.100 zł, użytkowany przez wnioskodawczynię oraz K. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 450 zł użytkowana przez uczestnika. Samochody rozdzielono pomiędzy stronami: O. (...) został przyznany na rzecz wnioskodawczyni, bowiem to ona go użytkuje, drugi pojazd został przyznany uczestnikowi.

W skład majątku wspólnego wchodzi również motocykl marki Y. model F. 600. Wnioskodawczyni konsekwentnie podnosiła, że motocykl został zakupiony ze środków stanowiących majątek wspólny stron i kosztował 10.000 zł, a uczestnik kilkakrotnie zmieniając swoje stanowisko starał się wykazać, że motocykl ten znajdował się u stron tylko i wyłącznie na przechowaniu oraz że motocykl był uszkodzony i nieubezpieczony. Dopiero po „przypomnieniu” treści jego zeznań ze sprawy rozwodowej przyznał, iż faktycznie nabył ten motocykl, ale wyjaśnił, że go rozbił. Nie przedstawił jednakże żadnych okoliczności zdarzenia, ani też żadnych dowodów, z których wynikałoby, iż do uszkodzenia tego pojazdu nie doszło z wyłącznej winy uczestnika (a bezsporne przy tym jest, iż pojazd nie został zarejestrowany ani ubezpieczony). Skoro K. T. (1) jeździł tym motocyklem zanim go rozbił, przyjąć należy, iż nie był on uszkodzony. Powyższe postępowanie uczestnika czyni w pełni zasadnym przyjęcie jego wartości w stanie nieuszkodzonym. Zgodnie z uzupełniającą opinią biegłego M. O. (1) (k. 262) w dacie ustania wspólności majątkowej gdyby motocykl był sprawny i w dobrym stanie, jego przeciętna wartość rynkowa wynosiłaby 6.000 zł. Taką też wartość motocykla przyjął Sąd.

W skład majątku wspólnego stron wchodzi również piec L.. W świetle niekwestionowanych przez wnioskodawczynię zeznań uczestnika postępowania (k. 320), piec ten był zakupiony w (...) r. i wówczas miał ok. 4 lat. Biegły M. O. (2) w swojej opinii (k. 262) wskazał, że przeciętna wartość pieca przy szacunkowym zużyciu 40 % dla okresu 8 letniego szacuje się na kwotę 2.400 zł. Gdyby piec był w innym wieku, należy za każdy rok użytkowania potrącić 5 % i ustalić wartość od kwoty 4.000. Uwzględniając wiek pieca (13 lat) Sąd ustalił jego wartość na kwotę 1.400 zł (65% zużycia, a więc wartość to 35% z 4.000 zł).

Wartość wszystkich, za wyjątkiem ciągnika U., ruchomości stanowiących majątek wspólny stron Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłego z zakresu wyceny ruchomości M. O. (1) (k. 200-215) z korektami wynikającymi z opinii uzupełniającej (k. 258-265), w której biegły odniósł się szczegółowo do zarzutów zgłoszonych do opinii głównej przez pełnomocników obydwu stron. W ocenie Sądu opinia biegłego (z jej uzupełnieniem) zasługuje w pełni na podzielenie, jako spójna, logiczna i oparta na fachowej wiedzy i doświadczeniu biegłego, który przed jej sporządzeniem dokonał oględzin ruchomości stanowiących majątek wspólny stron.

Ze zgromadzonych w sprawie dowodów, wbrew twierdzeniom uczestnika, nie wynika, aby otrzymał on w darowiźnie od ojca udział w wysokości 1/2 w prawie własności ciągnika rolniczego U. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Starostwo Powiatowe w B. Wydział Komunikacji przekazało kserokopię Umowy kupna sprzedaży z dnia (...) r. (k.43) mocą której S. W. sprzedał na współwłasność K. T. (1) i S. T. ciągnik U. (...) rok produkcji (...) za cenę 4.500 zł. Ponieważ transakcja ta została dokonana już po zawarciu związku małżeńskiego przez strony postępowania, udział w wysokości 1/2 w prawie własności ciągnika aktualnie o numerze rejestracyjnym (...) wchodzi w skład majątku wspólnego. Ponieważ wartość ciągnika między stronami była sporna, Sąd na wniosek stron dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu techniki

samochodowej, wyceny wartości pojazdów samochodowych i wyceny maszyn i urządzeń przemysłowych i rolniczych S. S., który w swojej opinii ustalił wartość ciągnika na kwotę 5.000 zł brutto. Wycena ta, której nie kwestionowała żadna ze stron, zasługuje w pełni na uwzględnienie.

W tym miejscu wyjaśnić jeszcze należy, iż Sąd nie podzielił stanowiska wnioskodawczyni, iż do składników majątku wspólnego nie powinny zostać zaliczone: kanapa, komoda, stół okolicznościowy, telewizor L., mikser Z., jako przedmioty darowane jej przez rodzeństwo. Przeciwno prawdziwości takiego stanowiska wnioskodawczyni przemawiają, wiarygodne w ocenie Sądu, zeznania świadków B. P. (siostry wnioskodawczyni) i K. P. (jej szwagra), którzy stwierdzili, iż wszystkie darowizny ruchomości dokonywane były na rzecz całej rodziny, a więc nie tylko wnioskodawczyni, ale także dzieci i uczestnika (vide k.78v i 79). Jednocześnie świadkowie ci stanowczo wskazali, iż kwota 2.000 zł przekazana przez nich W. T. (1) na zakup samochodu O. (...) początkowo miała być pożyczką, ale później wobec faktycznej separacji pomiędzy stronami i braku możliwości spłaty pożyczki przez wnioskodawczynię, darowali oni jej tę kwotę. Oznacza to, że kwota 1.668,50 zł (23,5 % aktualnej wartości O. tj. 7.100 zł) stanowi nakład z majątku osobistego W. T. (1) na majątek wspólny.

Wartość wszystkich ruchomości stanowiących majątek wspólny stron, ustalona na podstawie wskazanych powyżej opinii biegłych M. O. (1) i S. S., wynosi 22.533 zł.

Kolejną kwestią wymagającą wyjaśnienia jest brak podstaw do rozliczenia środków pieniężnych znajdujących się na kontach stron na datę ustania wspólności majątkowej w Banku Spółdzielczym. Na obydwu kontach znajdowały się niewielkie, zbliżone do siebie kwoty odpowiadające wpływającym na rzecz dzieci świadczeniom alimentacyjnym i zasiłkom rodzinnym. Jedynie rozliczeniu powinna podlegać kwota 1.937 zł, jaką dnia (...) r. przelał uczestnik ze swojego rachunku na rzecz wnioskodawczyni tytułem zwrotu należnych jej kosztów za sprawę rozwodową. Nie ma bowiem podstaw do akceptowania sytuacji, iż wnioskodawczyni zostaje spłacona wspólnymi pieniędzmi.

Wnioskodawczyni wносиła także o rozliczenie dopłat otrzymywanych przez uczestnika w latach (...). Jak wynika z informacji z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (k. 133) K. T. (1) otrzymywał dopłaty: w ramach systemu wsparcia bezpośredniego 2.656,63 zł w (...) r. i 2.645,88 zł oraz płatności (...) w (...) r. 601,44 zł i w (...) r. 599,6 zł. Powyższe żądanie w ocenie Sądu nie zasługiwało na uwzględnienie. Dopłaty zostały pobrane przez uczestnika jeszcze w czasie trwania wspólności ustawowej. Podlegałyby one rozliczeniu tylko wtedy, gdyby wnioskodawczyni wykazała, że nie zostały one zużyte na potrzeby wspólnego gospodarstwa rolnego i wspólnej rodziny, ale np. ukryte bądź roztrwonione (tak słusznie Sąd Okręgowy w Lublinie w postanowieniu z dnia 2 listopada (...) r. w sprawie II Ca 410/17; dostępne Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych). Otrzymane dopłaty przeznaczone były na alimenty dla córki E. T. oraz bieżące utrzymanie uczestnika, podobnie, jak na alimenty na syna R. i bieżące utrzymanie wnioskodawczyni przeznaczała otrzymywane wynagrodzenie, które w roku (...) wyniosło 25.118,96 zł, a w (...) roku 26.385 zł.

W oparciu o całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza na podstawie zeznań przesłuchanych świadków, Sąd ustalił, że strony w trakcie trwania związku małżeńskiego dokonały nakładów z majątku wspólnego na nieruchomości brata uczestnika – S. T. – oznaczoną numerem geodezyjnym (...) położoną we wsi T., gmina Z.. Uczestnik nabył tę nieruchomość w drodze umowy darowizny od swojego brata dopiero w dniu (...)

„Roszczenie o zwrot nakładów jest roszczeniem o charakterze obligacyjnym. Z samej istoty tzw. roszczeń wyrównawczych (art. 224-231 k.c.) da się bowiem wyprowadzić wniosek, że dotyczą one bezpośredniego stosunku między właścicielem (uprawnionym) windykującym rzecz (prawo) a posiadaczem. Wyraźcie wynika to z uregulowania zawartego w art. 227 kc, w myśl którego samoistny posiadacz może - przywracając stan poprzedni - zabrać przedmioty, które połączył z rzeczą, choćby stały się jej częściami składowymi. Taką ewentualność trudno byłoby usprawiedliwić w odniesieniu do nabywcy rzeczy obciążonej nakładami, który działał w zaufaniu do zbywcy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2006 r., III CZP 11/06, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 roku, II CKN 57/96, OSNC 1997/6-7/92). **Trzeba przy tym podkreślić, że roszczenie o zwrot wartości nakładów poniesionych na rzecz przysługuje przeciwko osobom, które były współwłaścicielami w czasie dokonywania tych nakładów, również wtedy, gdy osoby te zbyły swoje udziały nieodpłatnie**

(uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2008 roku, III CZP 144/07, OSNC 2009/2/22) – tak słusznie Sąd Okręgowy w Kielcach w postanowieniu z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie II Ca 1350/16 (dostępne Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych). W świetle przywołanej uchwały Sądu Najwyższego nie sposób jest podzielić zapatrywania pełnomocniczki wnioskodawczyni, iż za dopuszczalnością rozliczenia w niniejszym postępowaniu poczynionych nakładów świadczyć miałyby zdanie drugie § 5 aktu notarialnego – umowy darowizny: „Z dniem dzisiejszym przechodzą na obdarowanego wszelkie korzyści i ciężary związane z nabytą nieruchomością”. Wskazać należy, iż wszelkie pojęcia prawne winny być interpretowane w ten sam sposób, a cytowany zapis zawarty jest niemalże we wszystkich umowach notarialnych przenoszących własność nieruchomości, w tym umowach sprzedaży. Trudno sobie wyobrazić, aby kupujący ponosił ryzyko konieczności zwrotu nakładów poczynionych na nieruchomość nawet kilka lat przed tym, jak ją nabył.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że nakład poczyniony przez strony na działkę (...) to nakład z majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika na nieruchomość osoby trzeciej, stanowiący składnik majątku wspólnego i podlegający podziałowi w ramach postępowania o podział majątku wspólnego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 1970 r. III CZP 18/70, OSNC 1971/2/18, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1976 roku, III CRN 36/76, LEX nr 7819). Uwzględniając powyższe w skład majątku wspólnego W. T. (1) i K. T. (1) wchodzi wierzytelność w stosunku do S. T. z tytułu zwrotu nakładów dokonanych z ich majątku wspólnego na nieruchomość oznaczoną numerem geodezyjnym (...) położoną w T., będącą w chwili czynienia nakładów własnością S. T..

Ani wnioskodawczyni W. T. (1) ani uczestnik K. T. (1) nie wyrazili zgody na przyznanie im powyższej wierzytelności w całości.

Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni podziela utrwaloną linię orzecniczą Sądu Najwyższego, zapoczątkowaną uchwałą z dnia 19 grudnia 1973 r. w sprawie III CZP 65/73 (OSNC 1974/10/164) zgodnie z którą „jeżeli w skład majątku wspólnego wchodzi wierzytelność z tytułu nakładów dokonanych przez małżonków na nieruchomości należącej do osoby trzeciej, a żaden z małżonków nie wyraża zgody na przyznanie mu tej wierzytelności w całości, sąd dokonuje podziału majątku w ten sposób, że każdemu z małżonków przyznaje ułamkową część wierzytelności, bez oznaczenia jej wartości”. W uzasadnieniu tejże uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, iż: „Powstaje z kolei pytanie, czy przy rozstrzygnięciu polegającym na przyznaniu każdemu z małżonków połowy lub innego określonego ułamka wierzytelności zachodzi potrzeba ustalenia wysokości wierzytelności, ze skutkiem prawnym w stosunku do małżonków lub nawet w stosunku do dłużnika wierzytelności. Na to pytanie należy - wbrew poglądom wnioskodawczyni - odpowiedzieć negatywnie. Uzasadnienie powołanej poprzednio uchwały SN III CZP 18/70 wskazuje wprawdzie, że Sąd Najwyższy reprezentował pogląd, iż konieczne jest określenie wartości roszczenia, jednakże dotyczyło to sytuacji, gdy całą wierzytelność przyznaje się jednemu małżonkowi, a na rzecz drugiego zasądza się spłaty. Jest wówczas oczywiste, że do określenia wysokości spłaty niezbędne jest uprzednie ustalenie wartości roszczenia. Jednakże i w takiej sytuacji ustalenie to nie ma mocy wiążącej w stosunku do dłużnika wierzytelności. Małżonek, któremu przyznano wierzytelność w całości, będzie mógł ją zrealizować w drodze odpowiedniego powództwa przeciwko dłużnikowi. Jeżeliby wynik procesu lub egzekucji był dla małżonka, któremu przyznano roszczenie, mniej korzystny niż kwota przyjęta do rozliczenia w postępowaniu o podział majątku, małżonek ten będzie mógł skorzystać z rękojmi przewidzianej w art. 1046 k.c. Te wszystkie czynności są zbędne, gdy wierzytelność ulega podziałowi pomiędzy małżonków. Każdy z nich może wówczas wystąpić z samodzielnym roszczeniem przeciwko dłużnikowi o tę część wierzytelności, która jemu została przyznana, a wynik tego procesu nie będzie mieć wpływu na uprawnienia drugiego małżonka. W postępowaniu o podział majątku ustalanie wysokości wierzytelności nie jest w takiej sytuacji potrzebne ani do rozstrzygnięcia sprawy podziału, ani do rozliczeń między małżonkami”. Identyczne stanowisko zaprezentowano również w tezie 4 Postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2003 r. w sprawie V CKN 363/01 (LEX nr 569117).

Mając powyższe na uwadze, a także okoliczność, iż ani wnioskodawczyni ani uczestnik nie wyrażali zgody na przyznanie im w całości wierzytelności wobec S. T., koniecznym było przyznanie każdemu z byłych małżonków ułamkowej części wierzytelności, bez oznaczenia jej wartości.

Już po uzyskaniu prawa własności do nieruchomości numer 61/2 przez uczestnika K. T. (1) doszło w dniu (...) r. do pożaru budynku mieszkalnego. Po pożarze małżonkowie przeprowadzili szereg prac remontowych (m. in. remont kuchni, korytarza, malowanie, wymiana okna w kuchni, wymiana instalacji elektrycznej). Prace te znalazły potwierdzenie w opinii biegłego z zakresu budownictwa A. S. (2), która była podstawą dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, a także w zeznaniach uczestników, którzy nie kwestionowali rodzaju poczynionych nakładów. Wszystkie prace zostały dokonane z majątku wspólnego uczestników, bowiem były one wykonywane w trakcie trwania wspólności majątkowej małżonków i brak jest w sprawie dowodów, które by temu przeczyły. Biegły w swojej opinii koszt robocizny przy wykonawstwie systemem gospodarczym oszacował na kwotę 4.344,13 zł. Wskazana robocizna była wykonana przez uczestników i ich bliskich na ich rzecz, tak więc bez narzutów. Z kolei wartość materiałów zużytych do przeprowadzenia remontu wynosiła 9.317,47 zł. Wartość wierzytelności z tytułu nakładów poczynionych z majątku wspólnego małżonków na majątek osobisty uczestnika K. T. (1) wynosi 13.661,60 zł. W ocenie Sądu opinia biegłego zasługuje na podzielenie w całości, jako spójna, rzetelna i mająca oparcie w innych dowodach zgromadzonych w sprawie, w tym aktach szkodowych ubezpieczyciela.

Zgodnie z poglądem wyrażonym w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie III Ca 754/13 (dostępny na Portalu Orzeczeń Sądów Powszechnych), podzielanym przez skład rozpoznający niniejszą sprawę, art. 31 k.r.o. nie zawiera wyczerpującego wyczerpania składników majątku wspólnego i zestawienie w/w przepisu z treścią art. 33 k.r.o. prowadzi do wniosku, że majątkiem wspólnym jest wszystko to, co powstało w trakcie małżeństwa a zarazem nie realizuje dyspozycji któregoś z dziesięciu punktów art. 33 k.r.o. W konsekwencji przyjąć należy, iż majątkiem dorobkowym jest także wytwór osobistej pracy jednego z małżonków w trakcie małżeństwa. W związku z powyższym, w odniesieniu do niniejszej sprawy nie zasługiwał na uwzględnienie postulat uczestnika, aby od wartości nakładów podlegających rozliczeniu między stronami odjąć wartość robocizny, czyli jego osobistej pracy przy przeprowadzanych pracach remontowych. Uwzględnienie tego wniosku byłoby wysoce krzywdzące dla wnioskodawczyni. Należy bowiem zauważyć, że w czasie, w którym uczestnik pracował przy remoncie domu wraz z innymi członkami rodziny, wnioskodawczyni prowadziła dom i wychowywała dwójkę dzieci. Zauważyć też należy, iż gdyby uczestnik nie wykonywał prac przy swoim domu, mógłby w tym czasie wykonywać odpłatnie pracę u osób trzecich, a uzyskane z tego wynagrodzenie niewątpliwie stanowiłoby majątek wspólny stron. Z kolei odszkodowanie po pożarze wypłacone w kwocie 10.519,57 zł stanowiło majątek wspólny, albowiem składka na ubezpieczenie uiszczana była z majątku wspólnego.

Sąd też Sąd ustalił, iż z majątku wspólnego W. T. (1) i K. T. (1) został dokonany nakład na majątek osobisty uczestnika K. T. (1) w wysokości 13.661,60 zł.

Rozliczenie otrzymanych przez strony ruchomości, środków wydatkowanych przez uczestnika z rachunku bankowego i poczynionego nakładu z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika w postaci remontu po pożarze powoduje, iż uczestnik zobowiązany jest dopłacić wnioskodawczyni kwotę 10.132,05 zł. W ocenie Sądu termin 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia kończącego postępowanie w sprawie jest odpowiedni tak mając na względzie wysokość dopłaty, jak dotychczasowy czas trwania postępowania i możliwości zarobkowe uczestnika. Posiada on nadto majątek, który może być zabezpieczeniem spłaty kredytu.

Zgodnie z art. 110 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd cofa zwolnienie od kosztów sądowych, jeżeli okazało się, że okoliczności, na podstawie których je przyznano, nie istniały lub przestały istnieć. W sytuacji, gdy z jednej strony wnioskodawczyni uzyska dopłatę w znacznej wysokości (przeszło 10.000 zł), a z drugiej strony uczestnicy nie potrafili porozumieć się odnośnie wartości żadnych składników majątku wspólnego, co wygenerowało znaczne koszty sądowe (6.002,88 zł), nie istnieją podstawy do obciążania wszystkich obywateli kosztami takiego postępowania.

Kosztami sądowymi strony zostały obciążone w częściach równych, a o pozostałych kosztach orzeczono na podstawie art. 520 § 1 kpc.